

Tengernek Csillaga

keresztény folyóirat

2005. nov.–dec.
X/6. szám

Ára: 220,- Ft

Szeplőtelen Fogantatás Plébániatemplom – főoltár, Fót

*Spirituális támogatók: fr. Barsi Balázs OFM., Gyulai Oszkár,
P. Jáki Teodóz Sándor OSB., Katona István, Regőczy István és Török József.
Teológiai lektorálta: fr. Barsi Balázs OFM.*

Add meg nekik

*Ó, Jézusom, örök Főpap!
Tartsd meg papjaidat
Szentséges Szíved oltalmában,
ahol senki sem árthat nekik!
Őrizd meg szeplőtelennek felkent kezüket,
melyek naponként érintik
Szentséges Testedet!
Őrizd meg tisztán ajkukat,
melyek Szentséges Véredtől piroslanak!
Őrizd tisztán, az anyagiasságtól menten szívüket,
melyek fennkölt papságod pecsétjét hordozzák.
Növeld bennük az irántad való hűséget és szeretetet,
és véd meg őket a világ fertőzésétől!
Add meg nekik a kenyér és a bor
átváltoztatásának erejével
a szívek átváltoztatásának erejét is!
Áldd meg munkájukat gazdag gyümölcscsel
és add meg nekik egykor
az örök élet koronáját! Amen.*

(Lisieux-i Szent Teréz)

Tartalomjegyzék

Szent Anzelm: Ó, áldott Szűz	1
Nagy Szent Leo: Ismerd fel méltóságodat	2
O, veni, veni	3
A dadogó Notker szekvenciája karácsonyra	5
Gobbi: Szenvedetek türelemmel és bizalommal	6
Ő megváltott engem	7
II. János Pál: A szenvedés értelme	9
Barsi Balázs: A tisztulás útján.....	11
Szent Gertrúd: Az Úr testének hatása.....	21
Két szentmise között	22
Mária kegyhelyek	
A főtí templom jubileuma	26
Rózsafüzér	
P. Siegfried M. Land: A rózsafüzér felépítése.....	27

A Szerkesztőség címe:

1539 Budapest, Postafiók 638.

A lappal kapcsolatos bármilyen észrevétellel, javaslattal forduljon a lap szerkesztőségéhez!

Felelős szerkesztő: Jánossy Gábor

Készült a Co-Print Kft. nyomdájában,
www.coprint.hu

Felelős vezető: G. Diviaczky Klára

A hátsó borítón: Simmering, kegyszobor

A *Tengernek Csillaga* folyóirat megrendelhető a Stella Maris Alapítvány postafiók címén, megvásárolható templomokban vagy a Ferenciek terén.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.

Kiadja a Stella Maris Alapítvány

A Stella Maris Alapítvány
bankszámlaszáma: K&H Bank
10200885-32621031-00000000
ISSN szám: 1416-8243

Ó, áldott Szűz

Szent Anzelm

Égbolt, csillagok, föld, folyamok, nappal és éjszaka, és minden, ami az emberek hatalmába és használatába került, örvendezik, ó Úrnők, mind örvendezik régi ékessége elvesztésén; általad ugyanis valami-képpen új életre támadt és kimondhatatlan új szépséget kapott. Mintha holtta vált volna minden, elveszett az eredeti méltóság, amelyre Isten teremtette, hogy szolgálatunkra legyen és Isten dicsőségére használjuk. Bálványimádók vették erőszakkal hatalmukba, visszaéltek velük és beszennyezték őket, noha nem erre teremtette mindezt Isten. A mindenség mintegy új életre támadva örvendezik; már azok uralma alatt áll és azok használják illő megbecsüléssel, akik megvallják Istent.

Szinte ujjonganak a kegyelem új és felbecsülhetetlen mértékétől, amikor megérik, hogy maga az Isten, maga az ő Teremtőjük, nemcsak láthatatlanul és felülről kormányozza őket, hanem immár láthatóan is köztük van, és őket felhasználja a megszentelés művében. Isten felmérhetetlen javai az áldott Szűz áldott méhének áldott gyümölcséből áradtak a teremtményekre.

A te kegyelmi teljességed gyümölcse, hogy akik az alvilágban várakoznak, immár szabadulásukra örvendezhetnek, az égiek pedig megújulásuk fölött ujjonganak. Valóban a te dicsőséges szüzességednek dicsőséges Gyermeke hozta meg azt, hogy az igazak, akik Jézus élet-szerző halála előtt haltak meg, most börtönük szétzúzása felett ujjonganak; az angyalok pedig félig lerontott városuk megújítására vigadnak.

Ó, Asszonyunk, te teljes, túláradóan teljes vagy kegyelemmel! Ke-gyelmi teljességed túláradásából éled újjá minden teremtmény. Ó ál-dott, mindenekfelett áldott Szűz! A te áldott voltodból nyer áldást az egész világ, sőt, már nemcsak a Teremtőtől árad áldás a teremtett vilá-g-ra, hanem a teremtmény is áldja a Teremtőt.

Isten saját Fiát, aki tőle született és vele egyenlő, akit úgy szeretett, mint önmagát, saját Fiát adta oda Máriának: úgy akarta, hogy Máriától szülessék Fia, nem másik, hanem ugyanaz, és így a természet szerint ugyanaz lett az Isten Fia és Mária Fia. Minden természetet Isten terem-tett, és Isten Máriától született, Isten teremtett mindent, és Mária az Istent szülte. Isten, aki mindent alkotott, önmaga tette, hogy Máriától szülessék, és így alkotta újjá mindazt, amit teremtett. Istennek hatal-

ma van, hogy semmiből teremtse a mindenséget, mégsem akarta Mária nélkül újjáalkotni a megrontott világot.

Isten tehát minden teremtmény Atyja, Mária pedig az újjáteremtett világnak Anyja. Isten Atyja minden megalkotásnak, Mária pedig Anyja minden helyreállításnak. Istentől született az, aki által minden lett, és Mária szülte e világra azt, aki által minden a megváltást kapta. Istentől született az, aki nélkül semmi sem létezhet, és Mária szülte e világra őt, aki nélkül semmi sem lehet jó.

Valóban az Úr van teveled, és az Úr adta, hogy minden teremtmény kis híján önmagával legyen adósod neked.

Ismerd fel méltóságodat

Nagy Szent Leó

Szeretteim! Ma született a mi Üdvözítőnk, örvendezzünk! Nem szabad szomorkodnunk akkor, amikor az élet születését ünnepeljük; annak az életnek a születését, aki kioltotta belőlünk a haláltól való félelmet, és ígéretével az örök élet örömét oltja belénk.

Senki sincs ebből az örömből kizárva, egyformán mindannyiunknak megvan a közös okunk arra, hogy örvendezzünk. A mi Urunk ugyanis, mint a bűnnek és a halálnak a legyőzője jött közénk, hogy miként senkit sem talált köztünk büntelennek, ugyanúgy mindnyájunkat megváltson. Vigadjon a szent, mert közeleg győzelmi pálmája. Örüljön a bűnös, mert megbocsátásra kap meghívást. Örvendezzék a pogány is, mert őt is az életre hívják!

Az Isten Fia ugyanis az idők teljességében, amelyet Isten bölcsességének kifürkészhetetlen mélysége rendelt el, felvette emberi természetünket, hogy kibékítsen minket annak Alkotójával, és legyőzze a halált hozó sátánt, azzal az emberi természettel, amely felett előbb a sátán győzedelmeskedett.

Urunk születésekor az angyalok ujjongva éneklük és hirdetik: Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarátú embereknek! (Lk 2, 14) Mintegy előre látják, hogy felépül az új mennyei Jeruzsálem a világ minden nemzetéből. Ó, mily kimondhatatlan az Isten jóságos intézkedése, és mennyire kell, hogy örömet szerezzen minden földi embernek, amikor ennyire örülnek neki még a magasságbeli angyalok is.

Szeretteim! Adjunk hálát az Atyaistennek a Fiú által a Szentlélekben! Ő megkönyörült rajtunk nagy irgalmasságában, amellyel szeretett minket, és bár bűneink miatt holtak voltunk, Krisztussal életre keltett minket (vö. Ef 2,5), hogy őbenne új teremtmény legyünk, és új alkotás.

Vessük le tehát a régi embert cselekedeteivel együtt! Krisztus születésében részesedve mondjunk ellent a test kívánságainak!

Ismerd fel, ó keresztény, nagy méltóságodat! Az isteni természet részesévé lettél, vissza ne térj ismét a hozzád méltatlan régi romlottságba. Fontold meg, milyen Főnek és Testnek lettél tagja! Ne feledd el soha, hogy Isten a sötétség hatalmából ragadott ki, és áthelyezett téged az ő világoosságába és országába.

A keresztség szentségében a Szentlélek temploma lettél, főséges Lakódat el ne űzd gonosz cselekedetekkel magadtól, nehogy ismét a sátán szolgaságába kerülj, mivel Krisztus vére a te nagy váltságdíjad!

O, veni, veni

„Venite adorare eum!” („Jöjjetek dicsérni Őt!”) – hangzott fel számtalanszor ez a Kölni Ifjúsági Találkozóon megénekelte, a Három Királyoktól, jobban mondva a Napkeleti bölcsektől tanult tisztes felszólítás, a II. János Pál által, választott alkalomhoz illő „jelmondat”. Igen, örülhetünk, hogy végre illő módon, a gyökerekhez visszatérve akarta az ifjúság dicsérni az Urat. Igaz, itt a „mi” személyünk van valamelyest előtérbe helyezve, hiszen „Ő”, életünk biztos pontja már közénk született és megváltott minket. Most rajtunk a sor..., de vajon mi lennénk mindenképpen azok, akik megyünk Hozzá? Megvan-e bennünk a keresztény felnőtt komolyságot tükröző várakozása, vágya? Szép példával szolgálnak az adventi vecsernyék zsoltos ének Ő-antifónái, azok múltidéző Messiásvárása.

Kivétel nélkül mindegyik sarkall „Valakinek” az eljövételére való tényleges és átgondolt, vágy-teli várakozására:

december 17: „Jöjj a mi tanításunkra!” – ez az első szint, ahova Jézust, mint közénk jövő Mestert és Tanítót várjuk;

december 18: „Jöjj a mi gyógyulásunkra” – ide már a lelkünk gyógyírjaként közénk jövő Krisztust hívjuk;

december 19: „Jöjj a mi szabadításunkra!” – „mi” vagyunk, akik rabságunkból nem tudunk szabadulni, ezért hívjuk Őt, hogy oldozzon

el kötelékeinktől. Itt derül fény az igazságra: a Születés előtt nem mehetünk hozzá, hiszen meg voltunk „kötve”;

december 23: „Jöjj a mi megváltásunkra!” – ez az utolsó napra szánt „könyörgés” a legkifinomultabb, hiszen itt már nem pusztán „szabadulás”, hanem „megváltást”, a megváltás előrejelzését hallhadjuk ki a szövegből.

Ezen „hívogató” bevezető után a legjellemzőbb „Ó-antifóna” jegyeket magukon viselő imádságok következnek.

December 18: „*Ó, az Úr és Izrael házának vezére, aki Mózesnek pirosuló tűzkén megjelentél, és a Sínain törvényt adtál: jöjj a mi gyógyulásunkra kitárt karral.*” A második nap második szavaként a felkiáltás után rögtön szembetűnővé válik a héber eredet. A zsidó hagyomány, az Ószövetség tiszteletből Isten nevének kimondását kerülte. Itt az „Adonai” szóval helyettesíti. Az ezt követő rész az Urat, az Ő munkáját, törvényét megújító, tökéletesítő, örökébe lépő, születendő sarjat is megelőlegezi. A kitárt karral való közeledés már a keresztyáldozatra utal („*kitárt karral elszenvedte a kínhalált*”) December 19: „*Ó, Jessze gyökere...*”; december 20: „*Ó, Dávid kulcs...*”. A két egymás utáni napon (nem véletlenül) jelzi a két őst: „*...Jessze pedig nemzette Dávid királyt*” (Mt 1,5) ki által Krisztus, a kulcs megnyitja, kimozdítja számunkra a Mennysorság kapuját. A kulcs „mobilitását” persze meg kell, hogy előzze a „szintúgy” várakozás. December 22: „*Ó, nemzeteknek királya...*”. Itt már nem vezérről, hanem királyról beszél, nem Izrael örököséként, hanem mint az összes nemzetség uralkodója tűnik fel, így még inkább érezhető a „Betlehemi csillag” közeledése, az összes néphez kapcsoltsága, mely által Jézus alakja egyre inkább kirajzolódik. December 23: „*Ó, Emmánuel (Veliünk lévő Isten), király és a mi törvényadónk, nemzetek által várt és mindenek üdvözítője: jöjj a mi megváltásunkra, mi Urunk, Istenünk.*” Egy nappal a szent ünnep előtt már nem csak rejtőző „Adonai”, hanem köztük élő Isten, aki új királyként az új törvény adója.

A karácsonyi időszak (melynek csodája minden évben visszalátogat) hiánytalanul jelzi elő a húsvétit. Így függ egybe karácsony, a „Krisztus-születés” titka a húsvét titkával, élet a halállal, „csecsemő sírása” a boldog megnyugvással.

Köszönjük ez „nektek”, Ó, Antifónák!

A dadogó Notker szekvenciája karácsonyra

Ejha, énekeljük
szent dicséretre méltón
ennek a napnak verseit,
melyen fény jelent,
szívünket vidítani!
Az éjjel ködei közé
tűnnek bűneink
fekete árnyékai.

Ma szülte a Tenger
szűz Csillaga
e világra
az új üdvösség örömét,
kitől fél a Pokol
s a kegyetlen
Halál retten:
ez fogja őt megölni még!

Nyög legyőzve
a régi kórság;
prédáját a sárga kígyó
veszti már.
A hullt ember,
a tévedt bárány,
örök kincsét visszalelni
kezdi már.

Örülnek e nap a
mennyei
szent seregek, az angyalok,
mivel az elveszett
tizedik
drachma, ím, megtaláltatott.

Az éjszakának is
új csillaga van,
melyre bölcssek bölcs szeme
riadt hajdanán,
Nyájak mesterei
sugárt láttanak;
Isten vitézeinek
arca vakított.

Örülj, Isten anyja, kit körülállnak
szent bábák módjára
dalolva az angyalok,
s zengve az Urat!
Krisztus, Atyád egyfia,
ki érttünk
embertestet vettél,
fogd föl forró
szíveden,
aki buzgón kér!

S kiknek így
emberségben részesük
méltóztattál, Jézus,
lenni, fogadd méltón
könyörgésüket:
tedd, hogy ők
istenségben legyenek
részeseid, Isten,
méltasd őket erre,
Isten egyfia!
(Fordította: Babits Mihály)

SzenvedjeteK türelemmel és bizalommal

Kedves Fiaim, mélyedjeteK velem együtt imába ezekben az órákba, amelyek kis gyermekem, Jézus születését előzik meg.

ÉljéteK át Szeplőtelen Szívemben a szentéj pillanatait.

KövesseteK a szüntelen ima útján, és ez váljék a szeretet, a bizalom és gyermeki ráhagyatkozás beszélgetésévé Urunkkal, Istenünkkel az Ő üdvözítő tervéről.

Ez a ráhagyatkozás hordozott engem Fiam jelenlétének örömteli megtapasztalásában. S ez a megtapasztalás egyre erősödött, ahogy közeledett születésének pillanata az időben.

Betlehem felé vivő utam egyetlen szerető anyai meghajlássá vált isteni vágya előtt, hogy hozzátok érkezen és testvérként élhessen köztetek.

És elbeszélgettem Vele az úton a csend, a hallgatás, a szemlélődés és a szeretet, az imádás és a várakozás párbeszédében.

A vendégszerető barlanghoz vezető hosszú utat így töltötte be a szüntelen imádság.

Itt még erősebbé, összeszedettebbé vált imám, míg végül fellebbentette a fátylat előttem, amely ideig elválasztott a mennyei elragadtatástól. Ebből éppen csak most világra jött Gyermekemmel tértem magamhoz.

KövesseteK megértett, elfogadott és átélt szenvedésem útján alázatos válaszként mindarra, amit abban a pillanatban az Úr tőlem kért.

Ezt a belső szenvedést a körülmények alakulása idézte elő és mindez kérés volt, hogy anyai közreműködéssel segítsem az Ő szeretetervét.

El kellett hagynom sok gonddal előkészített názareti házamat, végig kellett járnom a Betlehembe vezető fáradságos utat, a beteljesedett anyaság állapotában meg kellett tapasztalnom a bizonytalanságot mindenben, amivel találkoznom kellett: a visszautasítást, hogy befogadjanak valamely házba, a hideg barlang nyomorúságos menedékét. Mindezek tövisként szúrták át anyai Szívemet.

De megértettem, hogy ezt a sok szenvedést az Atya kéri tőlem, hogy születendő Gyermekemnek még drágább bölcsőt készítsek.

Most tőleteK is imát és szenvedést kérek, kedves fiaim, mint személyes közreműködésteK, hogy méltó hajlékot készítsetek Jézusnak, aki hamarosan visszatér dicsőségben.

ÉrtséteK meg végre anyai beavatkozásom jelentőségét, amely ma egyre gyakoribbá, rendkívülibbé és sürgetőbbé vált.

Ezen a szent éjszakán világosabbnak fog tűnni előttetek üzenetem, amelyet, mint a végső idők égi prófétája ajándékozok nektek.

Készüljete fel Jézus második dicsőséges születésére. Hamarosan eljön, hogy köztetek uralkodjék.

Ezekben az időkben mindnyájatoknak el kell mélyednetek olyan szüntelen és bizalomteljes imában, mint amilyen az én imám volt a Betlehembe vezető hosszú úton.

Befejeződött a tervezés és a megvitatás ideje.

Azok számára, akik hallani és érteni akarnak, most már minden nyilvánvalóvá lett.

Az emberek szíve kiszáradt a gyűlölettől és a bűntől, a nemzetek és a népek Istenük ellen láznak és nagy sötétség veszi őket körül, az emberiség nem akarja kitárni a kapukat Krisztus előtt, aki eljön.

Nyíljék meg tehát szívetek szegény barlangja a sötét éjszakában, és égjen a rendíthetetlen hit, a biztos remény és a lángoló szeretet fényében.

És szenvedjetek türelemmel és bizalommal.

Mindaz a szenvedés, amelyet tőletek az Úr rejtam keresztül kér, hozzátartozik szeretetteljes tervéhez.

Minél inkább közeledik új születése, annál inkább növekednie kell minden ember szenvedésének.

Fogadjátok el a szenvedéseket, ahogy égi Édesanyátok is elfogadta.

Járjatok a csillag fényében. Ez jelzi nektek, hogy most érkezett el az idő, amikor az ez évben ajándékkul kapott prófétai jövendölések beteljesednek.

És éljete életetek minden órájában a legnagyobb bizalomban és Fiam, Jézus dicsőséges visszatérésének örömteli várásában.

Szűz Mária üzenete Gobbi atyán keresztül, 1984. dec. 24.

Ő megváltott engem

Tegyük fel, hogy sohasem hallottam még a szeretet titkáról. Szemem első ízben szegeződik a megfeszített, vérző, haláltusáját vívó, fájdalomban vonagló emberre.

Folytatom a feltételezést.

Megkérdem édesanyámat, s ő így felel:

„Ez az ember testvéred, akit te sem ismertél. Annyira szeretted téged, hogy megmentésedért ezt a gyalázatos halált is vállalta.”

Mennyire szeretném én ezt a megfeszített testvéremet?

Hát, ha még anyám így folytatná szavait:

„Ez az ember voltaképpen Isten, az egy Isten... a világegyetem teremtetője, mindenható ... és végtelenül jó. A mennyországot nyitja meg számodra a kereszten!”

Azt hiszem, akkor megsemmisülnék a szeretettől s a hálától.

Mondd, Jézusom, vajon nem lett-e számomra túlságosan megszo-
kott, túlságosan közömbös látvány a te kereszted?

„Jézus Krisztus meghalt értünk és senki sem gondol erre...”

Az Ige egyetlen mozdulatával megválthatta volna a világot. Krisztus önként vállalt rettenetes szenvedése örök rejtély marad szegény értelmem számára.

A katekizmus szerint szeretetének mértékét akarta bebizonyítani előttem... Meg akarta mutatni, mi a természetfölötti élet ára... Bátorítani akart tulajdon szenvedéseim elviselésénél.

De ha a keresztet szemlélem, nem felejtetem el, hogy Ő helyettem függ rajta... „Krisztus nem pusztán, nem egyszerűen helyettesítette magát. Ő azonosítja magát velünk, s az nem ugyanaz. Mi engesztelünk általa.” (P. Pius.)

Ha keresztények vagyunk a szó valóságos értelmében, nem engedhetem, hogy isteni Mesterem vállaljon magára mindent. Én is megtanulom, mi az áldozat.

S az áldozathoz szükséges erőt, bátorságot a megfeszített Jézus szemléletéből merítem.

„Úgy szeret az ember, amint lát. Minél többet látunk a megfeszített Istenemberből, annál jobban szeretjük a tökéletességet, annál inkább átalakulunk Azzá, akit látunk.”

(Folignói Szent Angéla)

A szenvedés értelme

(Boldogemlékű II. János Pál pápa öröksége)

Kedves idős és beteg testvéreim!

Hálás vagyok Istennek, hogy magyar földön tett első lelkipásztori utam során találkozhatom veletek, és nagy szeretettel, szívből köszönök titeket. Mindnyájatoknak azt kívánom, hogy a megfeszített és feltámadt Krisztus fényében béke, remény és vigasz töltsön el benneteket!

Szent Pál arra emlékeztet bennünket, hogy „egy testben több tagunk van, s minden tagnak más a szerepe. Sokan egy test vagyunk Krisztusban, egyenként azonban tagjai vagyunk egymásnak.” (Róm 12.4-5.)

Lelkipásztori útjaim során mindig törekszem arra, hogy találkozzam Krisztus Misztikus Testének minden tagjával, hogy ezzel is elismerjem és megerősítsem az Egyházban betöltött küldetésüket. Mindenkinek hálás vagyok egyrészt azért a szolgálatért, amelyet az Úr nyájáért tesz, másrészt pedig azért, mert valamennyiükben Krisztus képének egy-egy vonása tükröződik vissza. *De ti, kedves Testvéreim, akiket most magam előtt látok, és akik a betegség, a testi gyöngeség, az öregség miatt szenvedtek, különösen kedvesek vagytok Krisztus Testének tagjai között,* és ez valamiképpen megilleti azokat is, akik gondoznak benneteket és rokoni kapcsolatuk vagy szeretetszolgálatuk révén részt vesznek szenvedéseitekben.

Általatos megjelenik szívemben mindazok hosszú sora, akik ebben az országban hozzátok hasonlóan szenvednek, és senkijük sincs, aki mellettük lenne, hogy gondozza őket és biztosítsa számukra a rokonszenv és a szeretet nélkülözhetetlen emberi támaszát. Mindenekelőtt a szülőktől elhagyott és állami intézetekbe adott gyermekekre szeretnék emlékeztetni. Ezekben az intézetekben hiányzik a gyöngédségnek és a szeretetnek a légköre, amely annyira fontos derűs és harmonikus növekedésük számára. Hasonlóan együttérző szeretettel gondolok a rokantakra és fogyatékosokra. Tudom, hogy szenvedéseiket nemcsak a testüket vagy a lelküket bénító sérülés okozza, hanem az is, hogy olykor úgy érzik, nem ugyanaz az elfogadás és tisztelet az osztályrészük, mint a társadalom többi tagjának.

Kedves Testvéreim, együttlétünk e bensőséges pillanatában szeretném nyomatékkal megerősíteni, hogy bennetek mindenkinél fénye-

sebben ragyog közösségetek a Megfeszített Krisztus misztériumával, aki a szeretetből vállalt szenvedésével megváltotta a világot.

Ezt a hitből forraszó igazságot nemigen érti a világ. Hányszor tapasztalják keserűen azok, akik idős koruk vagy betegségük miatt szenvednek, hogy környezetük fölöslegesnek, mások számára terhesnek tartja őket. Ezt a teljesítményközpontú és embertelen mentalitást elutasítva, *újra és újra hangsúlyoznunk kell a szenvedés értelmét és feladatát.* A hívő embernek szüntelenül elmélkednie kell a Krisztus szenvedésében való részvétel értékéről, hogy azt a sajátos hivatást, amely az öregség és a betegség állapotából adódik, minél teljesebben élje, és másokat is erre segítsen. „Drága vagy a szememben, mert becses vagy nekem és szeretlek” (Iz 43,4). Isten szava a választott néphez mindenekelőtt azokra érvényes, akik szenvednek. Emlékeztek-e Sámuel történetére, akinek Isten megbízást adott, hogy kenje föl „Jessze egyik fiát?” A próféta azt hitte, azok közül kell majd választania, akik kitűnnek termetükkel és külsejükkel. Isten azonban így figyelmeztette: „Ne a külsejét és magas termetét nézd... Isten ugyanis nem azt nézi, amit az ember. *Az ember a külsőt nézi, az Úr azonban a szívet*” (1Sám 16,7). Tudjuk, hogy az emberek a gazdagságot, a hatalmat, a fizikai erőt, a szépséget és az okosságot becsülik. Isten szemében elsősorban az a fontos, milyen nagylelkűen fogadjuk el sajátos hivatásunkat és milyen odaadóan végezzük feladatainkat. *A beteg, aki elfogadja Isten akarátát és megpróbálja teljesíteni, értékesebb annál az egészségesnél, aki a világ csodálatától és irigykedésétől kísérve csak a saját sikerét hajszolja.*

Boldogok, akik felismerik Isten kezét a megpróbáltatásban és emlékeznek bátorító szavaira: „Akiket szeretek, azokat korholom és fenýítem” (Jel 3,19); (efr. Péld 3,12) Isten nem hagyja, hogy nagylelkűségében valaki felülmúlja. Olykor éppen a szenvedéssel kopogtat a szív ajtaján, azzal a kívánsággal, hogy sajátos baráti kapcsolatra lépjen, és ha viszonzásra talál, akkor ez a barátság meleg és bensőséges vendég-séggé válhat. „Vele eszem, ő meg velem” (Jel 3,20).

(Elhangzott 1991. augusztus 20-án a Budapesti Szent István Bazilikában.)

A tisztulás útján

Aki elindul a lelki élet útján, annak az első útszakaszt, a *via purgativát*, azaz a szeretet tisztulásának keserves útján kell először bejárnia.

*Ki gyógyíthat meg engem?
Ó, Te jöjj, s add át magad nekem,
s hozzám ne küldj mától fogva hírnököt,
ki úgyszem tudna szólni arról, mit szeretnék.*

Az a lélek, aki már felismerte Isten szeretetének jeleit, olyan sebet kap, amit nem gyógyíthat be más, mint Isten maga. Ahogy az *Énekek éneke* doktora más helyen írja:

„A szeretet okozta gyötrelem annyira különbözik a többi betegségtől, amennyire a többitől különböző orvosságtól is gyógyul. A többi betegségekben az ellenkezőt ellenkezőkkel gyógyítják. A szeretet ellenben nem gyógyul be mástól, mint magától a szeretettől. Ennek oka az, hogy a lélek egészsége nem más, mint Isten szeretete, és így, ha szeretete nem teljes, akkor egészsége sem az, s ennek következtében betegnek érzi magát, mert a betegség nem egyéb, mint az egészség hiánya. Ebből következik, hogy ha a lélekben egyetlenegy foknyi szeretet sincs Isten iránt, akkor halott. Ellenben minél jobban fokozódik benne a szeretet, annál egészségesebb lesz, és amikor szeretete eléri a tökéletesség fokát, akkor egészsége is tökéletes. Megjegyzendő azonban, hogy a szeretet ezt a tökéletességet sohasem éri el mindaddig, amíg a két szerető oly szorosán nem egyesül egymással, hogy egészen egymáshoz hasonulnak, amikor azután a szeretet teljesen egészséges lesz.”

Három állapota van tehát a léleknek: vannak halottak, betegek és egészségesek.

A halott lelkű ember az, aki nem viszonzza Isten szeretetét. Minden bizonnyal ő is kapott jeleket, de visszautasította, talán éppen ettől a betegségtől való ösztönös félelem miatt. Inkább az evilági egészséget, a megsebzetlenség biztonságát választotta, s a szeretet kockázatos, ám mennyei boldogságot ígérő kalandjáról lemondva most a poklot építi magában.

Nézzük csak meg evilág sztárjait! Szép, egészséges emberpéldányok: hibátlan test, csillogó karrier, tobzódás az élvezetekben. Izmaik ruga-

nyosak, reflexeik remekül működnek, szexuális teljesítőképességük a csúcson van, az élet minden területén sikeresek. A kívülálló szemében mindenestül irigylésre méltóak: nem érzékelhető életükben semmiféle hiány, zavar, tökéletlenség. Még magánéleti problémáik is olyanok, amivel más ember szívesen dicsekedne: az egyik ilyen és ilyen plasztikai műtétre készül; a másikat aktuális partnere megcsalta, de már van új barátnője, barátja; a harmadik beperli valamelyik bulvárlapot, mert a hozzájárulása nélkül közölt róla valamit; stb. Isten azonban látja belső ürességüket és egész életük hiábavalóságát. A zsoldáros kíméletlenül fogalmazza meg róluk Isten ítéletét: *Olyanok, mint a vágásra szánt állatok, a halál terelgeti őket.* (vö. 48. zsoldár) Igen, mert fiatalságuk elmúlik, szépségük elillan, erejük megfogyatkozik, s mivel a lelkük halott, még mielőtt utolérné őket a biológiai összeomlás, értelmét veszti egész létezésük, amely mindenestül mulandó javakra és látszatértékekre épült.

De nem csupán a régi-új pogányság követői között akadnak szép számmal lelki hullák. Sok hívó lelke is halott, mert nem lép be a hit személyes világába. Akinek a kereszténység csak szép hagyomány, folklór, konzervatív értékrend, nem pedig eleven kapcsolat az élő Istennel, annak halott a hite. A Jézus Krisztussal és az ő Atyjával való személyes, a Szentlélekben fennálló bensőséges kapcsolatból kiszakítva nem léteznek, nem létezhetnek keresztény értékek, ennek híján az egész keresztény vallás tartalom nélküli és élettelen, s a történelem szemétdombján a helye.

A halott lelkű, de kívülről egészséges emberrel szemben azonban ott áll a keresztény, akinek lelke megsebzett és beteg Isten szeretetétől. A keresztény hit nem más, mint ezt a beteg embert tudja szembeállítani az evilági egészséges ember-vadállattal. Az őskereszténység korából való a következő megdöbbenő tanúságtétel. Egy római férfi felesége kereszténnyé lett, mire a férj rémülten elrohant a jósdába, hogy megtudakolja, mit lehet tenni az asszonnyal, hogy kigyógyuljon e veszedelmes tanfőtözetéből. Meglepő volt az istenek válasza: semmit! Ez olyan betegség, amiből nincsen gyógyulás. Ez a „betegség” az, amivel nem tudott mit kezdeni a pogány Róma, ez az, ami ellen lázadt Nietzsche, ez az, amit nem bír elviselni ma sem a modern jóléti és fogyasztói társadalom.

A megsebzett szívűség ugyanakkor olyan hatalmas erőt hordoz, amely többnyire rejtetten, némelykor viszont mindenki számára nyilvánvalóan alakítja a történelmet. Ha mi is engedjük megsebezni ma-

gunkat az isteni szeretettől, talán sok minden helyreáll és átalakul az életünkben. Keresztes Szent János – testvérei által fizikailag és lelkileg egyaránt megkínózva a toledói kolostor börtönében – azt tanítja: ne törődjünk azzal ami külsőleg ér bennünket, mert nem ez az igazi oka lelki szenvedésünknek. A lélek igazi baja, hogy szereti Istent, de még távol van tőle, és szeretete nem tökéletes. Ezért nem mások a felelősek, de nem is csak saját magunk, személyes korlátaink, hibáink, bűneink – egyszerűen teremtett voltunkból és a szeretet természetéből fakad a léleknek ez a sokkal mélyebb rétegből előtörő, gyötrelmes kívánczósága Isten után, mely ezt a betegséghöz hasonló állapotot okozza.

Az igazi nagy szeretetkapcsolatban, ha annak a nevét halljuk, akit szeretünk, szívünk tájékán édes nyilallást érzünk. S minél hétköznapibb összefüggésben, minél közömbösebben esik róla szó, annál jobban érezzük ezt a fájdalmat. Az esztelen teremtmények, a hegyek és folyók, a fák és a madarak, a hold, a csillagok így beszélnek Istenről: magától értetődő természetességgel, öntudatlanul. A fény, amely megcsillan a harmatos virágkelyhen, a dallam, mely fölcsendül a májusi erdő madárkórusában, az illat, mely a hajnali szellő szárnyán suhan és szétterül a réteken, min-mind a Jegyes dicsőségét hirdetik, de egyben föl is tépik a sebet, mert általuk csak még erősebben vágyakozunk a Kedves után, és még jobban fáj a tőle való távollét.

Sokáig nem tudtam, miért van bennem az a magamnak sem bevallott félelmetes jelenség, hogy a tavasz és az ősz tobzódó színei szinte fájnak, hogy a május és az október szín- és formaorgiája felkavarja lelkem nyugalalmát, és vágyódom a tél után, amely mindezt eltünteti. Igen, valahogy jobban örülök a virágok lehullásának, mint buja és túlcsoorduló kibontakozásuknak. Gyönyörűek vagytok, de látásotok fájdalmat okoz, mert akiről beszéltek, távol van még. Én nem akarom beérni a teremtmény hordozta üzenettel, én magára az üzenet küldőjére vagyok kíváncsi, őt akarom látni, vele akarok lenni. A hívő krisztusi lélek számára ezért lesz a szentáldozás a gyógyulás pillanata, az örökkévalóság elővételezése. Minél inkább a napi áldozás világában él valaki, annál jobban gyógyul az egyetemes és gyógyíthatatlan istenbetegsége. Persze, közben tovább növekszik a vágyakozása is. Keresztes Szent János szavaival:

„Ne kívánd tőlem, hogy továbbra is beérjem azzal a felületes ismerettel, amelyet ezek a hírnökök, vagyis a rád vonatkozó fogalmak, érzelmek adnak nekem, mert ezek végtelenül távol vannak attól, amire

az én lelkem vágyódik. Hiszen magad is jól tudod, Jegyesem, hogy a hírnökök csak növelik annak fájdalmát, aki a küldőnek jelenléte után eped. Teszik ezt először azért, hogy azzal a hírrel, amelyet hoznak, felújítják a sebet. Másodszor pedig, mert a hírnökök érkezése mutatja, hogy a kedves halogatja jövetelét.”

Az Istent szeretni kezdő lélek bizonyos értelemben unalmasnak találja ezt a világot. Persze, ez nem jelenti azt, hogy állandóan lógó orral, fancsali ábrázattal jár-ke, hogy nem tud ünnepelni, nem tud örülni egy finom ebédnek, egy izgalmas könyvnek, jó társaságnak. Inkább arról van szó, hogy abban, amit tesz, nincs benne a lelke. Akármit tesz is, érez egy bizonyos ürességet, hiányt, amely ott van a legnagyobb élvezetek, a szellemi örömök és lelki gyönyörűségek, sőt még a legmagasabb teológiai ismeretek mélyén is.

Világmegvetés ez? Természetellenes magatartás? Nem inkább a szeretet természete szerint való, vagyis természetfölötti hozzáállás? Ez a „beteges” magatartás nélkülözhetetlen a lelki egészséghez. Mindez most még talán valószerűtlennek tűnik, egyszer azonban végtelenül valóságos lesz az életünkben. Ha előbb nem, hát halálunk óráján, amikor nem marad más, mint Jézus neve, amit a pap a fülünkbe kiált – akkor majd Keresztes Szent János igaza nyilvánvalóvá válik.

*Mindaz, aki erre járt-kelt,
ezernyi kedves dolgot mond Terólad.
Szavukkal mélyben sebzik szívemet,
s halálos kint okoz az
a „nem tudom mi”, melyről csak dadogva beszélnek.*

A természet jeleinél is jobban elmélyíti a szeretet sebet a beszélni tudó teremtmények, az angyalok és az emberek szava Istenről.

Az angyalokról hallva ne mindjárt Avilai szent Teréz és más nagy misztikusok elragadtatásaira gondoljunk, bár ott is erről van szó. Azonban nekünk is lehetnek tapasztalataink az angyalok titokzatos működéséről: a mi lelkünkön is időről időre átsuhannak hatalmas világosságok, hullámokban felcsap szívünkben a vágy a végtelenség után, álmainkban és emlékezetünk kódén át kirajzolódnak előttünk az egykori Paradicsomkert halvány körvonalai. Ezekkel Isten mintegy angyala által üzen nekünk, elmélyítve bennünk a vágyakozást önmaga után.

Ugyanezt tapasztaljuk meg, akárhányszor olvasunk a szentek írásai-
ból. (Ha lehet, ne annyira a szentekről, inkább a szentektől olvassunk,
mert az előbbieket jórészt az emberről szóló olvasmányok, az utóbbiak
viszont magáról Istenről beszélnek, ami sokkal több.) A szentek egy-
szerű szavai többet mondanak Istenről, mint akárhány teológiai elő-
adás. Egyszer Pió atyától egy róla készült filmben megkérdezték, mit
teszünk, amikor a misében felajánljuk a kenyeret és a bort. Azt vála-
szolta, hogy ezzel magunkat ajánljuk fel Istennek. Sose felejttem el,
ahogy megsebezte a szívemet ezzel az egyszerű mondattal. Egész lé-
nye benne volt abban, amit mondott, nyilvánvaló volt, hogy ezt ő nap
mint nap éli is.

Ám nemcsak azzal okoznak fájdalmat a szentek, amit és ahogy mon-
danak, megérintve szívünkben a szeretet érzékeny sebet, hanem az-
zal is, hogy ők sem tudnak teljesen mondani, az ő szavuk is gyarló
és töredékes emberi beszéd. Ezért jó a szentekkel elcsendesedni: már
nemcsak ők szólnak hozzánk írásaikon keresztül, hanem velük együtt
hallgathatjuk Isten csendjét. Így bár az Istenről szóló beszéd mindig
töredékes, az után beálló csend, az imádás csöndje megízlelteti velünk
a teljességet.

Mint ahogy minden prédikáció is, mely egyszerre Isten szava és gyar-
ló emberi szó. Az ígehirdetés akaratlanul is sebet ejt, és nem tehetem
meg, hogy ne sebezzen. Hányszor szerettem volna beszédemmel a beté-
vedt turisták szívéhez szólni! Sohasem sikerült. Vagy közömbösen hall-
gattak, vagy megbotránkoztak, és kimentek. Gyakran előfordul, hogy
olyanok, akik rejtett bűnben élnek, egyszer csak találva érzik magukat
a szentbeszéd hallatán. Van közülük, aki többet be sem teszi a lábát a
templomba, és van, aki elsírja magát, és végre meggyónja bűneit. De
az ígehirdetés nemegyszer az istenszeretőket is megsérti. Ez a sebzés
azonban édes, mert itt Isten maga az, aki sebet üt, s ő az, aki e sebet be
is köti.

*De hát miképp tudsz megmaradni,
ó, élet, ha nem ott élsz, hol élsz,
s ha nyilak sebeznek halálra,
amelyek akkor érnek,
midőn szerelmesedről gondolkodol?*

Félre ne értsük: a szeretet története nem csupa szenvedés. Ám ahol szeretet, szerelem van, ott minden várakozás, a szeretet légszomja, a szeretet sérülése, a szeretet elborulása, a szeretet ellankadása, a szeretet szédülése, a szeretet tériszonya – vagyis a szeretet maga az élet bennünk.

Az emberi lélek élete inkább ott van, ahol szeretetének tárgya, mintsem abban a testben, amelyet éltet. Maga az Úr mondja: „*Ahol a kincsöd, ott a szíved is.*” (Mt 6,21) Minél magasabb rendű életet él az ember, minél tisztábban szereti Istent, annál kevésbé van önmagánál, annál kevésbé van jelen a testben. Ezért a Krisztus-hívő lélekben, ha igazán szeret, megjelenik a mennyország utáni vágyakozás, s a róla való elmélkedés mindennapi gyakorlattá, életformává válik számára. Ehhez kezdetben naponta legalább fél órát kell tölteni az evangéliummal. E nélkül nem tudunk ellenállni azoknak a mérgező hatásoknak, melyek egész nap érnek bennünket. Tíz-húsz év múlva azután az intellektuális elmélkedés, az elgondolkodás, megfontolás szép lassan abbamarad, s már elég egyetlen szó az Úrtól, ami közvetlenül nekünk, a szívünkhöz szól, sebet ütve rajta. Az ilyen elmélkedés egy perce többet ér, mint három óra okoskodás.

*S ha már e szívvel megsebezted,
miért nem lettél orvos?
És hogyha elraboltad,
hát miért hagyta így magára:
rablott zsákmányodat miért nem viszed magaddal?*

A lélek itt már nemcsak azt állítja, hogy beteg, hanem azt is, hogy Kedvese elrabolta a szívét. Mi sokszor arról beszélünk, hogy át kell adni szívünket az Úrnak. Pedig ő azt már elrabolta, csak mi erőnek erejével vissza akarjuk szerezni, ahelyett, hogy hagynánk, hogy az övé legyen! A lelki élet leglényegesebb pontjain nem mi, hanem mindig maga Isten cselekszik, hatalmasan, szuverén módon, a megkérdésünk nélkül. Az ember egyetlen teendője ilyenkor, hogy hagyja őt cselekedni.

A tiszta, nagy szeretet mindig olyan, mint a rablás: rabul ejti a szívet. Igaz, mi semmit sem teszünk a rablás ellen, mert ez a legnagyobb jó, az egyetlen igazán üdvös esemény, ami történhet velünk. Az Úr Jézus egyszer tolvajnak nevezte magát az evangéliumban, amikor arról beszélt, hogy hirtelen és váratlan időben, éjnek idején fog elérkezni. De

már előbb is „rabolt”: amikor úgy szerette a világot, hogy keresztre szállt érte.

Az a fájdalmas ebben a rablásban, hogy amíg testben élünk, addig az Úr nem vihet magával egészen. Elrabolja szívünket, de minket itt hagy ebben a világban. Ez a keresztény alaphelyzet, ez a szentek állapota. Itt élnek közöttünk, de szívük nem süpped bele a bűnbe, az anyagi javakba, evilág szomorúságába és örömébe, hanem ott lakik Istennél. Egy percre se gondoljuk, hogy az ilyen Krisztussal és lélekben már Krisztusnál élő emberek unalmasak, dologtalanok és sivarak. Ők a legizgalmasabb személyiségek: egy remete Szent Antal, egy Szent Ágoston, Szent Ferenc vagy Aquinói Szent Tamás, illetve – hogy ne csak „egyházi embereket” említsünk – Szent Lajos király, Árpád-házi Szent Erzsébet vagy Morus Szent Tamás.

Ők az igazán nagyok, éppen mert mind az közömbössé vált számukra, aminek egy önző ember oly nagy jelentőséget tulajdonít: a hírnév, elismerés, gazdagság és befolyás. Ugyanakkor mindennek az ellenkezője: a megvetés, a mellőzés, a kisémmizés, a fenyegetés, a börtön, de még az erőszakos halál sem tudta őket az útjukról letéríteni. Ezek az emberek ugyanis fokról fokra egyre szabadabbak lettek, és már csak a lényeggel törődtek. Minthogy az odafent valókat keresték, helyes volt az arányérzékük és az ítélőképességük. Ezért tudtak maradandót alkotni a földön.

Most látjuk csak, mennyire egyoldalú, primitív, ennél fogva tökéletesen hamis az ókor, a középkor vagy a barokk kor hívő emberéről alkotott és a történelemkönyvek által folytonosan sulykolt séma, mely szerint ők ebből a földi siralomvölgyből a mennybe vágytak, s ezért nem is törődtek a világgal, sőt, azt mindenestül lenézték, megvetették. Mintha bizony a reneszánsz meg a felvilágosodás (milyen nagyképek már ezek az elnevezések is!) korának két lábbal a földön élő embere lett volna egészséges igazán! Ezzel a „humanista”, „felvilágosult” vagy más szóval „modern” és „haladó” embertípussal nem is az a baj, hogy két lábbal áll a földön – ez a szentekre is igaz, talán a misztikusokra a leginkább –, hanem hogy szíve is a földhöz tapadt, s ezzel elvesztette a belső egyensúlyát, a valódi *egészségét*. Ezért – negyven év kommunista elnyomásának tapasztalatával alátámasztva – ki kell mondanom: Isten mentsen meg bennünket a hitetlen humanizmustól, a csak erre a világra néző, ezért menthetetlenül szűklátókörű és a lényegét elhomályosító, tévesen felvilágosultnak és modernnek mondott gondolkodás-

tól! Isten mentsen az úgynevezett haladástól, amelynek célja nem a végtelen, isteni, örök élet!

*Ó, csillapítsd gyötrelmeim,
hisz nem képes erre senki más:
és engeddd, hogy megláthasson szemem
– Világosságom csak te vagy –,
hiszen kizárólag tenéked tartogattam.*

*Tárd föl jelenléted nekem.
Szépséged látása legyen halálom.
Gondold meg, hogy e szív sebére,
melyet szerelmed ejtett, nincsen ír,
csupán Te kedves arcod, s kedves társaságod.*

Háromféle jelenlét van az emberi lélekben – mondja Keresztes Szent János. Az első a lélek szerinti jelenlét, amely azt jelenti, hogy Isten valamiképpen ott működik a létezésünk mélyén. Ezt a jelenléteket a halálos bűn, de még a teljes hitetlenség sem szünteti meg, hiszen az istentagadó sem létezhetne, ha Isten nem tartaná őt létben. A második a kegyelmi jelenlét, amelynek feltétele, hogy ne legyen bennünk halált hozó bűn, s éljen szívünkben a hit. Ezt a jelenléteket kell megőrizni ahhoz, hogy elnyerhessük az üdvösséget. S végül van egy bizonyos szellemi jelenlét, ami külön ajándék, s kinek-kinek más módon üdíti fel lelkét, elővételezve a színről színre látás boldogságát.

A szerelmes lélek erre a harmadik fajta jelenlétre vágyakozik, amely valójában az örök isteni lényeg, a szeretet feltárulkozása. Szemtől szemben akarja látni Kedvese arcát, a fátyol nélkül, a maga teljes szépségében és tündöklő ragyogásában. Csakhogy ez a tisztulás útját járó léleknek még lehetetlen, ő csak tükör által, homályosan láthatja isteni Jegyesét. Ezért fordul az utolsó versszakban a meg személyesített hithez:

*Ó, kristályos, tiszta forrás,
ha szép ezüstszín arcodról
váratlanul rám tekintene
a szempár, mely után emészt a vágy,
s amelynek képét itt bent, magamban hordozom.*

A hit kristálytisztá forrás, melynek vize a legtisztább képet adhatja a Kedvesről, mert tőle magától ered. Ezért szó sem lehet lelki életről addig, amíg valaki azt mondja, hogy neki nem kellene a Katolikus Egyház dogmái. A dogmák az *az ezüstsín arc*, amelyen egy szempár: Jézus Krisztus tekintete tükröződik. Az ő megbízásából s az ő Szentlelkének erejével a Katolikus Egyház minden gyarlósága, hibája, sőt bűne ellenére kétezer év óta hűségesen és változtatás nélkül őrzi a hit kristálytisztá forrását a szentmisében, a szentségekbe, a liturgiában.

Ugyanakkor bennünk, hívőkben is ott van már a Jegyes képe, hiszen ő maga ígérte, hogy akik hisznek benne, azok lelkében örök életre szökellő vízforrás fog fakadni, azaz a Szentlélek által Krisztus maga lesz jelen lelkükben. Az a keresztyény lélek, aki nem őrzi szívében a Jegyes arcát, még el sem indult a Krisztuskövetés útján. Lehet jó, becsületes ember, de a keresztyénységtől igen távol áll. A keresztyény hit közép-pontjában ugyanis nem egy idea, nem egy erény, de még csak nem is a Biblia szövege és tanítása áll, hanem egy arc, a názáreti Jézus arca, melyből maga a mindenható Isten tekint ránk.

Emlékezzünk csak, hogy Keresztes Szent János nagy kortársát, Avilai Szent Terézt éppen ennek az Arcnak, a Golgotára menő Krisztus vérző arcának szemlélése rázta föl és ragadta ki a langyos, közepszerű apácaéletből. Más álmában kap egy képet, amire mindig emlékezni fog, vagy hirtelen egy pillanatra tudatosul benne, hogy Valaki szeretettel nézi őt. Persze ez csak az első lépés, ennek a képek, ennek az arcnak, ennek a szeretetteljes tekintetnek bensőségesülnie kell. Hiszen Isten saját képére, szent Fiának képmására teremtett bennünket. Tisztulásunk beteljesedése ezért nem más, mint hogy a hit tiszta forrásának tükréből az örök Ige ránk tekint, s meglátja bennünk önmagát.

Furcsa ez nekünk, akik hozzászoktunk a klasszikus aszketikához, amely a tisztulás útjával kapcsolatban arról beszél, hogy egymás után ki kell irtani életünkben a súlyos bűnöket. Keresztes Szent János nem tagadja ennek jelentőségét, de mélyebbre ás, a bűnök gyökeréig hatol. A tisztulás az ő értelmezésében nem csupán nagyszabású bűnbánati folyamat, gyónással, vezekléssel és jó elhatározásokkal, hanem mindezekelőtt a teremtményekhez fűződő rendetlen, bálványimádó kapcsolat megváltoztatása. A léleknek meg kell tanulnia fölfedezni a teremtett világban Kedvesének, Istennek a nyomait, bensejében meg kell hallania a teremtés szívet sebzően töredékes beszédét Istenről. A tisztulás útján

járó lélek akkor jut el egyfajta teljességre, ha valamiképpen megsebzí az Úr szeretete.

Ez a seb nem más, mint a minket bűneink ellenére is szerető Isten végtelen irgalmának megnyilvánulása irántunk. Nem is a bűn fáj már ekkor, hanem maga a szeretet, amellyel Isten lehajol hozzánk. Enélkül az egész vallás csupán külsődleges esemény marad számunkra. Bűnbánatunk pedig, még ha érvényesülnek is benne a hit szempontjai, erőtlen és gyenge lesz. A sorozatos elesések és elbukások aligha maradnak el. Csak az isteni szeretet és irgalom valamiféle megtapasztalása képes kiégetni belőlünk a bűnt és a bűnös ragaszkodást. Az a bánat, amely fél a kárhozattól, vagy sajnálja, hogy Isten törvényeit áthágta és így beszenyeyezte magát, elég talán arra, hogy üdvözlünk, hogy ne kárhozzunk el. De a szó igazi értelmében az ilyen lélek még csak el sem indult az úton. Nincs lelki élete: csak tengődik és semmit sem ért.

Belső életünk igazi alapjai annyira a mélyben vannak, hogy magunk sem tudunk róluk. Úgy látszik, egy egyetemes belső földrengésre, valamiféle kozmikus lelki viharra van szükség ahhoz, hogy létezésünk alapjai láthatóvá legyenek. Ez pedig nem más, mint a személyes Istenhez való személyes kötődés. Ez a lelki ébredési folyamat a lelki megsebzéssel kezdődik. A szentek mind a bűnbánat fürdőjébe alámerülve születnek meg. Péter apostol igazi lelki élete ott kezdődött, amikor rádöbbsent, hogy megtagadta az Urat. *Még beszélt, máris megszólalt a kakas. Az Úr erre megfordult és rátekintett Péterre. Péter akkor visszaemlékezett, hogyan mondta az Úr: „Mielőtt ma a kakas szól, háromszor fogsz megtagadni engem”. Kiment és keserves sírásra fakadt. (Lk 22,60-62)*

Ez a keserves sírás az apostoli küldetésben benne kell, hogy legyen! Milyen pap az, aki sohasem sírt saját bűnei miatt? Mit tudhat akkor Isten irgalmáról? Egy csodálatos szempár tekint az én szemembe: az Istenember néz rám. A lehető legmélyebb találkozás ez két lélek között itt a földön. Mikor Jézus a szemünkbe néz, elerednek a könnyek. Ez a sírás, ez a megtisztító víz paradox módon egy tűzfészekből buzog elő, abból a tüzes, égető sebből, amelyet Isten irgalmának tapasztalata nyitott meg az emberi szíven. Lukács evangélista egyfolytában erről a tekintetről ír evangéliumában, valahányszor a megtérésről szól, vagyis azokról a lelkekről, akik a *via purgativát*, a megtisztulás útját járják. Mindannyian megsebesítették az Úr szeretetétől, a szeretettől, amelyre

méltatlannak érezték magukat, a barátságról, amelyre nem is számítottak, Isten szerelmétől, melyre gondolni sem mertek.

Rá van írva a hívő ember arcára, hogy hordoz-e ilyen sebet a lelke mélyén. Nem mások okozta sebeket, nem is az önzés, az önsajnálát okozta sérüléseket, hanem Isten szerelmének égő sebéét. Az ilyen arc az irgalmasság egy sugarát hordozza. E sebzettség nélkül viszont az ember arca vad, kegyetlen és megkeményedett, vagy pedig undorítóan érzéki. Súlyos tévedés, ha valaki attól képzei magát erősnek és határozottnak, hogy keménynek és sebezhetetlennek mutatja magát, különösen, ha Istennel szemben teszi ezt.

Aki eljut a tisztulás útjára, annak természetesen szakítania kell a bűnnel, de ezzel egyidejűleg át kell engednie magát Isten szeretete sodrásának. Ez az aszketika, nem a fogösszeszorítva végzet önsanyargatás, nem is a keleti vallásoknak a látható és változó világot, magát a teremtést illúzióknak tartó, az anyagot megvető és elutasító gyakorlatai. A keresztény élet a teremtett világ keretei között, az anyaghoz kötve folyik, de egy személyes szeretet sodrásában: Jézus Krisztus által, Jézus Krisztussal és Jézus Krisztusban. Ez az a pont, ameddig a tisztulás útján el kell jutnunk, amit elérve Keresztes Szent János már a megvilágosodás útjáról kezd énekelni.

fr. Barsi Balázs, O.F.M.

Az Úr testének hatása

Szent Gertrúd

Mikor egyszer Gertrúd arra kérte az Urat, engedje meg neki haldoklása kezdetén, hogy Krisztus testének éltető Szentsége legyen utolsó eledele, lélekben azt a választ nyerte, hogy ezzel nem minden tekintetben üdvösséges dolgot kért. Ennek a Szentségnek hatását ugyanis semmiféle testi szükséglet sem kisebbiti, annál kevésbé az az étel, melyet a beteg ilyen fájdalmas szükségben akarata ellenére csak azért vesz magához, hogy életét Isten dicsőségére fönttarthassa. *Ezen Szentség vételekor tehát az embernek minden java megnemesül az Istennel való egyesülés által.* Annál inkább érdemszerzővé válhat tehát halála idején mindaz, amit a Szentség vétele után tiszta szándékkal cselekszik. Így a türelem, evés, ivás és más hasonló cselekedet a Krisztus testével való egyesülés után az örökkévaló érdemek bőségére gyarapodnak.

Egy más alkalommal, midőn Gertrúd áldozni készült, így szólt az Úrhoz: „Ó, Uram, mit akarsz nekem adni?” Az Úr ezt válaszolta: „Magamat egészen, minden isteni erőmmel, úgy, amint engem Szűz Anyám befogadott.” Gertrúd pedig így folytatta: „Mivel nyerek így többet, mint azok, akik tegnap velem együtt vettek magukhoz, ma azonban elmulasztják, minthogy te mindig egészen adod magadat.” Az Úr így felelt: „A régieknél szokás volt, hogy aki kétszer viselte a konzuli hivalt, megelőzte méltóságban azt, aki csak egyszer nyerte el, így hogyan tündökölné nagyobb dicsőséggel az örökkévalóságban az, aki engem gyakrabban vett magához a földön.” Erre Gertrúd sóhajtván így szólt: „Ó, menyire felülmúlnak majd akkor engem dicsőségben a papok, kik kötelességszerűleg mindennap áldoznak!” Az Úr felelte: „Igaz, nagy dicsőségben fognak ragyogni azok, kik méltón járulnak az áldozáshoz, de mégis egészen másképp veszem azt, ha valaki irántam való hajlandóságból és gyönyörűségemre közeledik hozzám, mint aki csak tiszteletből és kötelességtudásból jelenik meg előttem. Azért más lesz a jutalmuk azoknak, akik *vágyódással és szeretetből áldoznak* és más azoknak, akik buzgó áhítatgyakorlatokkal készülnek elő e Szentség vételére.

Két szentmise között

Varga László, plébános atya (Kaposvár) a Budapest, Városmajori Plébánián rendezett Missziós Hét alatt elhangzott három szentbeszédében igen sok és mély gondolatot és egy-két komoly feladatot adott mind-egyikünknek. Egyik, rendszeresen ismétlődő feladat: *Vizsgáljuk meg, hogy betölti-e örömmel lelkemet, ha Jézusra gondolok?*

Belsőnk ilyen vizsgálata mellett jó tudnunk a hívő ember lelki készenlétéről, hogy *szentmisétől szentmiséig kell élnünk*, abból merítve, közte azt megélve, mely során sok-sok kegyelem ajándékot kapunk. Sajnos ezeket általában elherdáljuk. Pedig minden szentmise után újból és újból kezdődik életem szentmiséje, melyben első lépés a bűnösségem felismerése, melyben ki kell, hogy tudjam mondani: Uram irgalmazz, Uram kegyelmezz! Ez után már át tud járni Isten szeretete, különösen, ha kérem is azt.

Két szentmise között imádkozni kell az életet, és élni kell az imát.

Hétköznapjainkban, két szentmise között, mint az emmauszi tanítványok, általában mi sem ismerjük fel Jézust, aki velünk van, velünk járja hétköznapjaink útjait. Pedig Jézus velünk jár állandóan. Hányszor gondoltunk arra, hogy megszólítsuk: „Jó, hogy itt vagy velem Jézusom, gyere, segíts, hogy itt, most megoldódjon ez a problémám.” És utána adjak hálát az ő jelenléteért, közreműködéséért – még akkor is, ha nem pont úgy történt minden, ahogy én elképzeltem.

A média belénk sulykolja, hogy, legalább egy kicsit szeressük a függetlenségünket, az Istentől való függetlenségünket is! Pedig Éva ha nem függetlenül, saját magában döntött volna az alma ügyében, nem bukott volna el.

Szent Ágoston mondta: „Nyugtalan a szívünk, amíg meg nem nyugszik benned Istenünk”. De egyben nyugtalan Isten szíve, amíg bennünk meg nem nyugszik. A szeretet egyesülni akar azzal, akit szeret.

Vagyunk-e elég tiszta szívűek, hogy boldogok lehessünk – Krisztus tanítása szerint. Kik a tiszta szívűek? Akik nem magukban, az emberi dolgokban hisznek, hanem Jézusban. *Jézus a tanítványokat a bűneik miatt nem bántotta, de a kicsiny hitűségük miatt többször is.* Önmagukban, tudásukban, ügyességükben jobban bíztak, mint a velük levő Istenben. A tapasztalatunk sokkal többet jelent számunkra is, mint amit Isten megígért és meg is valósított, melyről az apostolok tanúságot tesznek. Tudunk-e váltani, és Istenre sokkal jobban ráhagyatkozni?

Merünk-e szembenézni magunkkal, vagy inkább órákon át nézzük a TV-t, vagy álmainkban ringatózunk. *Nézzünk szembe valóságunkkal, hogy Isten megtisztíthasson, felemelhessen,* hogy az igazi szeretet megszülethessen bennünk, egyenként mindenkiben. Ez csak az összetöretés által valósulhat meg, ahogy Krisztus is az Ostyában megtöretik, hogy kiosztható legyen mások számára.

Az életünk Istennek bemutatott szeretet áldozat kell, hogy legyen. Csak a megtörés, megtöretés révén tudjuk magunkat, szeretetünket tovább adni másoknak, sokaknak.

Ezért lett a Szentostyában eggyé velünk, hogy bennünk Jézus cselekedhessen. Így messzire vezethet bennünket Jézus, egészen az ellenség szeretetig. Engedjük, hogy Jézus szolgálhasson a hétköznapjaimban nekem is.

Ha hiszünk abban, hogy az életünk állandóan Isten jelenlétében zajlik, hogy semmi sem történik az Ő szeretet jelenléte nélkül, akkor kezd

derengeni valami, felismerhetjük, hogy az életünk sokkal több annál, mint amit sejtünk, egy csodálatos misztérium része.

Isten arra rendelt minket, hogy feddhetetlenek és szentek legyünk. Ez csak úgy lehet, ha a kudarcnak és a halálnak az értelmét is fel tudom fedezni, és ez új távlatot nyit az életemben. Nekünk szabadságunk van arra, hogy így nézzük az életünket.

Az életszentség nem a tökéleteseknek fenntartott út. Jézus egyértelműen kéri mindenkitől, hogy legyen szent, a rátermettségétől függetlenül. Az életszentségem alapja az Atya gyermekése, a Szentlélek ereje, akit elküldött Jézus, aki itt van közöttünk. Ha erről a lehetőségről lemondok, akkor az emberi élet teljességének lehetőségéről mondok le. De ha a Mennyei Atya szeretetére hagyatkozom, akkor Ő szentté tehet engem a Lelke által. Én önerőből erre képtelen vagyok.

Minden szentmisében átadja az életét nekünk az Atya. Jézus állandóan hív minket: „Gyere, ajánld fel magadat a Mennyei Atyának”. Ha ezt meg merem tenni, akkor megtörténik a csoda, Isten szentté fog tenni engem.

„Tedd az életünket neked szentelt örök áldozattá” hangzik el a szentmisében. Ajánljuk fel életünket, ezzel lemondunk magunkról, kiszolgáltatjuk magunkat. Ettől sajnós félünk, rettegünk. Bár milliószor elimádkoztuk: „szenteltesd meg a Te neved”, mégis a saját nevünket szenteljük meg. Hagyjuk végre, hogy szentté tehessen minket, mert csak akkor tudjuk megszentelni az Ő nevét. És Ő beteljesíti életünket. A megkeresztelt ember élethivatása, hogy szent legyen, erre van szüksége az Egyháznak és a világnak is. Az életszentséget azonban csak Isten kegyelmének erejével lehet megélni! Szentnek lenni csak alázattal lehet. A gőg eltávolít Istentől, *csak alázat által válhatunk szentté.* Sokszor elmondjuk a Miatyánkban az Istennek, hogy „legyen meg a Te akaratod”, és mégsem merjük komolyan venni a felajánlásunkat. Isten csak akkor cselekszik, ha őszintén tudom kimondani, hogy felajánlom Neki magamat egészen eléggő szeretet áldozatként! A hálaadásunk se maradjon el.

Az életszentség nem erény verseny. Szent Benedek szerint csak lefelé visz a lépcső, *minél inkább Isten szerint akarok élni, annál mélyebbre fog vinni az Úr az alázat- és szeretet gyakorlatokban.*

Az alázatos ember olyannak fogadja el magát, amilyen valójában. Bűnös és szent egyszerre. Egyedül a Szűzanya és Jézus, aki bűnt nem követett el soha. A keresztségünktől fogva a szent is lakik bennem, ezért egyszerre bűnös és szent vagyok.

Sajnos az a jellemző, hogy sokkal jobban hiszünk a mi erény gyakorlatainkban, mint Isten megszentelő kegyelmében.

Hétköznapijainkban gyakran találkozunk az adakozással. Megállapíthatjuk, hogy az adakozás egyirányú cselekedet, én adok, az általam meghatározott keretek között. A szeretet kétirányú utca, ott meg kell tanulnom elfogadni, hogy én kapok is, és itt Isten lesz a középpontban. Amikor el tudom fogadni a felém irányuló szeretetet, akkor segíték a másikon, hogy ő is növekedhessen a szeretetben.

Amikor be tudunk fogadni egy súlyos beteget, vagy egy alkoholistát, aki emberi számítás szerint nem fog változni, ott azonnal kiderül, hogy hol van a szeretetünk határa. Mennyire bírom elviselni idegesség, mérgeződés nélkül a másikat...

A világban civakodás van. Isten azonban szeretetközösségben él, ott béke van. Ez a mi küldetésünk, hogy mi is szeretetközösségben éljünk, hogy béke lehessen közöttünk. Ehhez meg kell bocsátanunk, ki kell engesztelődnünk szívből egymással. Ez csak Isten segítségével lehetséges.

Jézussal minden lehetséges, nincsen lehetetlen ezen a világon. Ha úgy tűnik, hogy ez nem így van, akkor velünk, a kicsinyhitűségünkkel van a baj. A Világ békéje az állandó fegyverszünet, melyben újabb fegyvereket gyártanak. Ez egy nagyon törekeny béke, mert nem Krisztusból fakad, hanem a másik legyőzésére irányul. Jézus békéje egészen más. Feláldozta magát, szeretet áldozatban odaadta az életét. Akik befogadják az életét, azokban az Ő Vére által békét hoz, máshogy nem lesz igazi béke. Ezzel a békével küld minket Jézus a Világba. Ezt a békét kell továbbadnunk a környezetünknek. Jézus boldogságot ígér azoknak, akiket Érte üldöznek. Mennyire távol állunk a vértanú lelkülettől... El vagyunk szomorodva, amikor üldöznek minket. Pedig az üldöztetésnek van egy boldogsága, ez nem mazohizmus. A keresztény nem önpusztító, teljesen igent mondott az életre.

Az ellenséget nem úgy kell szeretni, hogy nagyon szeretlek, alig várom, hogy megölj. Nem. Szeretnem kell őt is, legyen kész meghalni érte.

A mártír meghal egy igazságért, a hazáért. A keresztény meghal egy emberért, az ellenségéért, Krisztusért. Ezzel a búzaszem halálára mondok igent, hogy én mint búzaszem szárba szökkenhessek, Krisztus, az Egyház és a világ számára.

Életünk miséje a szentmise végével kezdődik!

J. G.

Mária- kegyhelyek

A fóti templom jubileuma

A magyar nemzet egyik legnagyobb építészének, Ybl Miklósnak a tervei szerint 1847–1855 között épült meg romantikus stílusban a fóti templom, amelyet 150 évvel ezelőtt szenteltek föl. A szerkesztőség ezért úgy döntött, hogy a Tengernek Csillaga folyóirat ez évi utolsó számának a borítóján kivételesen nem valamely magyarországi zarándokhely kegyképe szerepel, hanem a fóti templom főoltára, amely a Szeplőtelenül Fogantatott Szűz Máriát ábrázolja. A szeplőtelen Fogantatás dogmájának templom-tituluskénti választását az indokolta, hogy az előtte lévő évben, 1854. december 8-án IX. Piusz pápa kötelező erővel, dogmaként kimondta e hittitkot. Az eseményen jelen volt Scitovszky János bíboros, prímás, esztergomi érsek. Lehetséges, hogy már előzőleg is épült templom a Szeplőtelen Fogantatás tiszteletére, de szinte bizonyosnak vehető, hogy az ünnepélyesen, maga a pápa általi kihirdetés után ez volt a legelső templom, amelynek patrónusa a Szeplőtelenül Fogantatott Boldogságos Szűz Mária. Az építető gróf Károlyi István imádságos könyvében ott volt az ünnep zsolozsmája és a nagy napon hálatelt szívvel imádkozta az antifónát: Egészen szép vagy, szűz Mária és az eredeti bűnnek semmi foltja nincsen tebenned.

Török József

Carmelo atya két évet szolgált Medugorjeban, átlag napi 8–10 óra gyónatással, eyebekkel. Arra a kérdésre, hogy hogyan köszönheti meg ezt a Szűzanyának, így válaszolt:

„Mindent Neki köszönhetek, és ma jobban tudom ezt, mint tegnap. Felfedeztem Jézus igazi valóját, mert Szűzanya által kaptam. Újra felfedeztem a Szentlélek működését, az életet a Lélek erejében. Isten Máriára bízta magát, hogy evilágra jöjjön. Tehát természetes, hogy Szűz Máriára kell rábízunk magunkat mindannyiunknak, hogy Istenhez jussunk. Nincs más út!”

(Echó, 2005. szept.)

A r ó z s a f ü z é r

A rózsafüzér felépítése

Tudnunk kell, hogy a klasszikus rózsafüzér felépítése háromságos (három rózsafüzér) a három Isteni erényre való vonatkozásban. (Ezek a legmagasabb rendű erények a keresztény életben: hit, remény, szeretet.) De háromságos a Gloria Patri-ra (Dicsőség...) való vonatkozásban is, amit minden tized végén imádkozunk. A negyedik rózsafüzért, a világosság titkait csak mint új lehetőséget vagy kiegészítést adta elénk II. János Pál pápa (v.ö. RVM 28.). Mélyebb alapja ennek, hogy az egy Istenben van a három Személy titka (ahogy a három rózsafüzér is egy valóság). és ebből jön Isten négyes valósága, az Ő örök nevében (amely a héberben négy betűből áll: JHVE). Erre utal Isten Igéjében az Ószövetségben a négy nagy próféta, az Újszövetségben a négy evangélium. Mindkettőt a négy élőlény hordozza (Isten szekere). A négyes felépítésnek köze van a teremtett világ négy égtájához is és Isten négy fő tulajdonságához (szent, végtelenül bölcs, igazságos és szerető valamint mindenható). Isten belső életében ez a négy szimbolikus érték, négy betűs név, négyféle Ige, négy viszony, négy tulajdonság, a második Isteni Személyben gyökerezik, Ő van középen. Az Atya csak aktív (nemzi a Fiút és belőle származik a Szentlélek), a Szentlélek csak passzív (az Atyától és a Fiútól származik), a Fiú aktív is és passzív is (passzív, mert az Atya nemzi, aktív, mert Tőle is származik a Szentlélek). (Így a Fiúnak két viszonyulás van, az Atyának és a Szentléleknek egy-egy, $2+1+1=4$). Ezért kellett a Fiúnak emberré lenni. Ez a Szentháromságos belső életből való magyarázata annak, hogy a háromból jön a negyedik. Innen jön a Kereszt négyes felépítése is (négy szár). Itt az alacsony számok fontosabbak: az 1, 2, 3, 4. Ezekből származnak a többi számmisztikai értelmezések. A teremtett világban a nagyobb számokat tekintik fontosabbnak.

Mindebből következtethetjük, hogy az Egyház négy rózsafüzére nem valami teljesen új, amely függetlenül a rózsafüzér háromságos felépítésétől létezik. Nem. Amint láttuk a hármasság felépítéséből jön a négy, és

nem fordítva. Ezért megmarad az Egyházban az új rózsafüzérrel is a hármás rózsafüzér a klasszikus alap. Erre a hármás alapra lehet és kell fölépítenünk a négyes rendet.

P. Siegfried M. Land, ORC.

Stefano Gobbi atya a Máriás Papi Mozgalom alapítója és vezetője – a Szűzanya indításának engedve – hazánkban járt 2005. szeptember 13. és 18. között. Szlovákiából érkezve először a Budapesti Szent Család Plébánián tartott cónákulomot, Gyulai Oszkár atyával együtt, aki a Máriás Papi Mozgalom magyarországi vezetője. Még ugyanazon a napon délután öt órakor a hívőkkel telt Szent István Bazilikában is vezetett Gobbi atya cónákulomot, mely sokaknak adott nagy lelki élményt. Szerdától vasárnapig Gobbi atya körbejárta hazánkat (Alsópáhok, Hidegség, Miskolc, Szeged és Mátraverebély), hogy újabb lendületet adjon országszerete azoknak, akik a Szűzanyán keresztül igyekeznek Jézusba kapaszkodni, az égiekre hagyatkozni.

A látogatás mottója: „Térjetez meg, és imádkozzátok a rózsafüzért!”

2005. október 1–4. között Máriapócson volt az Európai Mária Kegyhelyek vezetőinek (püspökeinek) találkozója, 15 püspök vagy az őt képviselő plébános részvételével. Ebbe a szervezetbe minden országból egy Mária kegyhely püspöke vehet részt, képviselve az egész országot. 2003-ban Lourdes-ben, 2004-ben Fatimában volt az a találkozó, mely idén Máriapócson a görög katolikus testvéreinknél került megrendezésre, mivel idén 200 éve, hogy a Máriapócsi Szűzanya kegyképe könnyezett, figyelmeztetve minket, hogy ne távolodjunk el az Isten által kijelölt keskeny, de csodálatos úttól.

Az alapító tagok 2003-ban bővítették a tagok számát, mely alkalommal került az Európai Máriás Háló tagjai közé a Máriapócsi kegyhely. A 15 tag közé újabb négy tagot vettek fel most a máriapócsi találkozó alkalmával. Mivel a hagyományos rózsafüzérnek most már 20 titka van, ezért az Európai Máriás Háló is 20 tagra bővíthető.